

Montessoriovská škola

Maria Montessori

Vypracovaly:

- ✓ Petra Čapková
- ✓ Michaela Šafářová

Zakladatelka - Maria Montessori

- dcera vojáka, pak finančního úředníka a velmi vzdělané matky
- první žena v Itálii, která absolvovala studium medicíny
- věnovala se výchově mentálně postižených dětí
- založila první dětský domov pro děti z chudých rodin
- výzkumná činnost, angažovanost, mezinárodní konference
- poznává život duševně zostalých dětí - problém zdravotní a sociální, spojuje i s problémem pedagogickým

Hlavní myšlenky Marie Montessori

- ❑ Vytvořila svoji pedagogiku na základě pozorování dětí.
- ❑ Viděla v dítěti individuum, které se chce samo od sebe něčemu naučit (**dítě je tvůrcem sebe sama**), a ze strany vychovávajícího je mu v tom třeba pomoci.
- ❑ Pomoc má však být přiměřená, aby dítě nepřestalo být aktivní (**pomoz mi, abych to dokázal**) a při manipulaci s věcmi se dobralo poznání (**ruka je nástrojem ducha**).
- ❑ Její pedagogika je pedocentricky orientovaná.

Principy Montessori školy

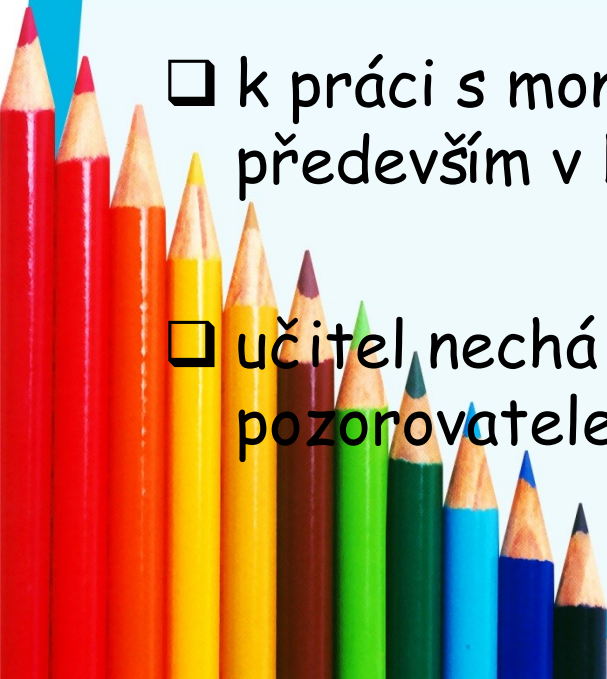
Připravené prostředí

- Zahrnuje jak osobnost učitele, tak vybavenost třídy pomůckami, které mají své stálé umístění a jsou pro dítě snadno přístupné
- Je důležité připravit dětem prostředí tak, aby odpovídalo jejich potřebám, aby se v něm mohly volně pohybovat a učit.
- Didakticky připravené prostředí se speciálními pomůckami
- Bezpečné prostředí - atmosféra důvěry, respektu, klidu, bezpečí a jistoty, přítomnost otevřenost

Montessori materiál

- speciálně vyvinuté pomůcky, které jsou využívány pro jednotlivé oblasti učení
- usnadňují pochopení nových jevů
- významnou měrou přispívají k hlubšímu a trvalejšímu uchování nově získaných vědomostí a zkušeností dítěte
- k práci s montessoriovským materiálem dochází především v hodinách volné práce
- učitel nechá děti pracovat a vstupuje do role pozorovatele a poradce

Druhy montessori materiálu

Např.

- Materiál ke cvičení praktického života
- Smyslový materiál
- Matematický materiál - číselné tyčinky, geometrické útvary
- Materiál pro jazykovou výchovu - papírová písmena, větné členy
- Materiál pro kosmickou výchovu - obrázky planet, mapy světa, Evropy aj.

Senzitivní fáze

- ❑ Je časový úsek ve vývoji člověka, kdy je schopen relativně snadno získávat nějakou znalost, dovednost apod.

M. Montessoriová rozdělila dětský vývoj do tří fází:

- ❑ fáze 0-6 let - dítě je senzitivní na pohyb (rovnováha, běhání, manipulace s předměty), rozvoj řeči
- ❑ fáze 4-6 let - vznik jáství a analytické zkoumání světa, rozvoj jemné motoriky a schopnost sociální interakce
- ❑ fáze 7-12 let - dítě se pokouší dobrat k abstrakci, utváření sociálních vztahů a mravního vědomí
- ❑ fáze 12-18 let - sociální znovuzrození či fáze přestavby. Dítě vykazuje potřebu samostatnosti (samostatně se rozhodnout, být nezávislý aj.).

Srovnání

Tradiční škola	Montessori škola
Učebnice, pracovní sešity	Připravené prostředí, pomůcky se zpětnou kontrolou chyby
Výuka ve vyučovacích hodinách	Projekty s integrovanými předměty
Frontální výuka	Individuální tempo, zodpovědnost
Jednotlivé předměty	Nepřerušované pracovní cykly
Ročníky se stejnou věkovou skupinou	Smíšené třídy
Pasivní studium, dítě naslouchá již zpracovanému učivu	Aktivní studium, volnost pohybu, vyhledávání informací, hodiny výkladové a individuální
Důraz na výkon, vysvědčení	Slovní hodnocení a přehled zvládnutých dovedností

Organizace výuky

- ❑ Výuka je plánována a probíhá v rámci týdenních (až 6ti týdenních cyklů)
- ❑ Týdenní plány vycházejí ze studijních plánů pro jednotlivé předměty, cíle a metody jak k nim dojdou jsou dohodnuté s učitelem
- ❑ Výuka probíhá ve smíšených třídách, v ucelených blocích, bez zvonění
- ❑ Důraz kladen na svobodnou volbu a odpovědnost žáka za svou přípravu.

Organizace výuky

- ☐ Výuka probíhá v ucelených cyklech
 - skupinové lekce (výklad učiva, informativní schůzky) a volné práce
 - skupinové lekce jsou povinné
 - v rámci volné práce si žáci volí a plánují sami (vybírají si předměty i učitele)

Organizace výuky

☐ trh učitelů

- na začátku cyklu učitelé nabídnou svůj program, projekty, vypíší své konzultační hodiny - výklad nového učiva, konzultace
- žáci se zapíší k učiteli, kterého zrovna potřebují

Učebny

- všude přítomné připravené prostředí
- otevřený a vzájemně propojený prostor
- cca 20 žáků ve třídě (1-3, 4-6,7-9)
- každá třída má svou kmenovou učebnu, dále jsou k dispozici odborné učebny, chodba a relaxační kouty

Učebny

- v učebně jsou různá pracovní místa, dřevěné police na pomůcky, šanony s tematickými obálkami, kobereček, sedačka, křesla
- žáci se volně pohybují v prostorách školy, pracují individuálně, ve skupinách, s učitelem
- žáci využívají pracovních sešitů, počítačů, učebnic, knih, svých notebooků

Učitel

- je přítomen celou dobu výuky, žáky pozoruje, konzultuje s nimi, směřuje je, pokud to potřebují, vykládá látku - průvodce učení
- Na konci týdne (cyklu) - rozhovor s učitelem o splnění týdenního plánu, výstupech, zlepšeních, o rozhovoru je vedena evidence. Žáci mají tzv. studentské knihy.
- 2x do roka - sebehodnocení žákem, hodnocení učitelem
- Profil žáka (1x za rok) - více učitelů zpracuje na každého žáka - emocionální složka, sociální složka, kreativita, kosmická výchova, jazyk, matematika, pohybová složka)

Video

<http://www.youtube.com/watch?v=AEExa7Kw4WpI>

Použitá literatura

- ❑ RÝDL, K. *Principy a pojmy pedagogiky Marie Montessori*. Praha : Public History, 1999.
- ❑ SAJDOVÁ, V. *Marie Montessoriová a její metoda výchovy*. Praha 1935.
- ❑ SVOBODOVÁ, J.; JŮVA, V. *Alternativní školy*. Brno : Paido, 1996.
- ❑ ZELINKOVÁ, O. *Pomoz mi, abych to dokázal. Pedagogika Marie Montessoriové a její metody dnes*. Praha : Portál, 1997.

